

Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το Κλίμα

Η Πρόταση των ΜΚΟ για μία Συμφωνία στην Κοπεγχάγη

Έκδοση 1.0

David
Suzuki
Foundation

GREENPEACE

Σημείωση

Το παρακάτω κείμενο εξυπηρετεί ως πρόταση και όραμα για τη συμφωνία της Κοπεγχάγης. Παρατίθεται με σκοπό να παρέχει ένα ολιστικό και κατανοητό πρότυπο συνθήκης, αλλά και να προκαλέσει περαιτέρω συζήτηση. Οι πληροφορίες και οι αναλύσεις που περιέχει βασίζονται στις σημερινές θέσεις και ιδέες των Μελών και των Παρατηρητών, όπως αυτές έχουν αναπτυχθεί και επεξεργαστεί. Οι πληροφορίες που βρίσκονται μέσα στο κείμενο μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να αναδιανεμηθούν ελεύθερα, χωρίς ανάγκη αναφοράς.

Ενημέρωση

Καλωσορίζουμε και ενθαρρύνουμε σχόλια, προτάσεις και παρατηρήσεις στο κείμενο. Μπορείτε να στείλετε τις προτάσεις σας στις επαφές που αναγράφονται στο τέλος του κειμένου.

Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το Κλίμα

Έκδοση 1.0

Η Πρόταση των ΜΚΟ για μία Συμφωνία στην Κοπεγχάγη:

Alden Meyer USA
Athena Ballesteros Philippines
Bill Hare Australia
Carlos Alberto de Maltos Scaramuzza Brazil
CHENG Qian China
Christoph Bals Germany
Claire Langley UK
Claire Stockwell Canada
Dale Marshall Canada
Damien Demailly France
Daniel Mittler Germany
Diana Movius USA
Diane McFadzien Cook Islands
Doug Boucher USA
Emily Brickell UK
HOU Yanli China
Irina Stavchuk Ukraine
Jake Schmidt USA
Jan Kowalzig Germany
Jennifer Morgan USA
John Nordbo Denmark
Kaisa Kosonen Finland
Karen Regina Suassuna Brazil
Katherine Watts UK
Kathrin Gutmann Germany
Keya Chatterjee USA
Kim Carstensen Denmark
Kirsten Macey Australia
Kit Vaughan UK
LI Yan China
Mark Lutes Canada
Martin Kaiser Germany
Matthew Findlay UK
Naoyuki Yamagishi Japan
Peter Lockley UK
Regine Guenther Germany
Richard Worthington South Africa
Roman Czebiniak USA
Sandeep Champling Rai Nepal
Shane Tomlinson UK
Srinivas Krishnaswamy India
Stefan Henningsson Sweden
Stephan Singer Germany
Sven Harmmeling Germany
Tara Rao India
Tasneem Essop South Africa
Wael Hmaidan Lebanon

Αντί προλόγου

Ο περιορισμός της αύξησης της θερμοκρασίας κάτω από τους 2°C θεωρείται το κρίσιμο σημείο που δεν πρέπει να ξεπεραστεί, καθώς διαφορετικά οι επιπτώσεις θα είναι ραγδαίες και δραματικές.

Όλα σχεδόν τα κράτη του κόσμου έχουν δεχθεί ότι αυτό δεν πρέπει να συμβεί, όμως παρόλα αυτά το επίπεδο φιλοδοξίας στις διαπραγματεύσεις για το κλίμα παραμένει μη ικανοποιητικό.

Αυτή την κρίσιμη χρονικά στιγμή, λίγες μέρες πριν τη Συνδιάσκεψη της Κοπεγχάγης, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) του κόσμου αποδεικνύουν ότι η επίτευξη μιας καλής συμφωνίας για το κλίμα είναι δυνατό να επιτευχθεί. Οι ΜΚΟ προχώρησαν στη σύνταξη μιας αναλυτικής νέας «Συνθήκης της Κοπεγχάγης για το κλίμα», όπου περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία νομικού, πολιτικού, κοινωνικού, οικονομικού και τεχνικού περιεχομένου που απαιτούνται προκειμένου να γίνει πραγματικότητα η αποτροπή των χειρότερων επιπτώσεων από τις κλιματικές αλλαγές.

Τα κομβικά σημεία της πρότασης των ΜΚΟ για τη «Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το κλίμα» είναι τα εξής:

- Η ύπαρξη μιας ισχυρής, νομικά δεσμευτικής συμφωνίας για το κλίμα που θα καλύπτει την περίοδο 2013-2017, τροποποιώντας το Πρωτόκολλο του Κιότο και διαμορφώνοντας το νέο Πρωτόκολλο της Κοπεγχάγης
- Η διασφάλιση ότι οι παγκόσμιες εκπομπές θα κορυφωθούν ως το 2015 και μετά θα αρχίσουν γρήγορα να μειώνονται, με απώτερο σκοπό την μείωση των παγκόσμιων εκπομπών κατά τουλάχιστον 80% μέχρι το 2050 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990
- Η ρητή δέσμευση για σχεδόν μηδενικές εκπομπές των ανεπτυγμένων χωρών μέχρι το 2050, πράγμα

που σημαίνει ότι, ως πρώτο βήμα, οι ανεπτυγμένες χώρες θα μειώσουν τις εκπομπές τους κατά 40% μέχρι το 2020 σε σχέση με το 1990.

- Η παράλληλη δέσμευση για περιορισμό του ρυθμού αύξησης των εκπομπών από τις αναπτυσσόμενες χώρες, που θα προέλθει μέσα από την υλοποίηση κατάλληλων και μετρήσιμων δράσεων μείωσης των εκπομπών
- Η παροχή υποστήριξης προς τις αναπτυσσόμενες χώρες ώστε να μεταβούν σε οικονομίες χαμηλών εκπομπών άνθρακα, πράγμα που μεταφράζεται σε οικονομική υποστήριξη ύψους € 115 δις ετησίως για δράσεις μείωσης εκπομπών και προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος
- Η ενσωμάτωση στόχου μείωσης των παγκόσμιων εκπομπών εξαιτίας της αποδάσωσης κατά τουλάχιστον 75% έως το 2020
- Η ενσωμάτωση ενός παγκόσμιου Πλαισίου Δράσης για την Προσαρμογή, προκειμένου να ενισχυθούν οι διεθνείς δράσεις, να διευκολυνθεί ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων για την προσαρμογή και να υπάρξει ανταλλαγή εμπειρίας και γνώσεων μεταξύ όλων των Συμβαλλόμενων Μερών
- Ο ορισμός ενός Στόχου Τεχνολογικής Ανάπτυξης, με συγκεκριμένα και μετρήσιμα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, όπως π.χ. η κάλυψη τουλάχιστον των 2/3 της παγκόσμιας ενεργειακής ζήτησης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) το 2050
- Η πρόβλεψη των εκπομπών από τη ναυτιλία και την αεροπλοΐα στους εθνικούς στόχους μείωσης των βιομηχανικών χωρών, με παράλληλη υιοθέτηση μέτρων για τη μείωση των εκπομπών από αυτούς τους τομείς σε παγκόσμιο επίπεδο ή/και με την δημιουργία μηχανισμών αποζημίωσης για τις χώρες

που θα επηρεαστούν περισσότερο από αυτά τα μέτρα

- Η δημιουργία ενός νέου «Οργανισμού της Κοπεγχάγης για το κλίμα», προκειμένου να εξασφαλιστεί η εκπλήρωση των στόχων των βιομηχανικών χωρών και η υλοποίηση των δράσεων προσαρμογής και μείωσης των εκπομπών στις αναπτυσσόμενες χώρες

Όλα τα παραπάνω, που παρατίθενται πιο κάτω με περισσότερες λεπτομέρειες, δεν είναι απλά μερικές προτάσεις των διεθνών μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργάνωσεων. Αποτελούν τα απαραίτητα συστατικά μιας καλής συμφωνίας. Οτιδήποτε λιγότερο θα μειώσει απελπιστικά τις πιθανότητες να αποφύγουμε τα χειρότερα και παράλληλα θα αυξήσει υπέρμετρα το κίνδυνο για μη-αναστρέψιμες βλάβες στην ανθρωπότητα και το περιβάλλον.

Η Greenpeace και το WWF Ελλάς θα παλέψουν με όλες τις δυνάμεις τους ώστε να αποδείξουν το αυτονόητο: Οι λύσεις υπάρχουν, αναζητούνται ηγέτες να τις υιοθετήσουν και τις εφαρμόσουν.

1. Η Συμφωνία που χρειάζεται ο κόσμος

Οι κλιματικές αλλαγές δεν προκαλούν μόνο καταστροφές και ανθρώπινο πόνο, αλλά επηρεάζουν ουσιαστικά την ίδια μας την επιβίωση στον πλανήτη. Γνωρίζουμε ότι οι δυνατότητες περιορισμού των κλιματικών αλλαγών είναι εξαιρετικά μειωμένες και γι' αυτό είναι απαραίτητη μία άνευ προηγουμένου διεθνής δέσμευση και συνεργασία.

Πρέπει και μπορούμε να προχωρήσουμε πολύ πιο γρήγορα και να ωθήσουμε τον κόσμο σε μια ανάπτυξη «χαμηλού άνθρακα» που θα είναι φιλόδοξη, αποτελεσματική και δίκαιη και θα διασφαλίζει ότι δε θυσιάζεται το δικαίωμα των πιο αδύναμων σε μία αξιοπρεπή ζωή.

Η Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το Κλίμα είναι μια αρχική έκδοση που περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα στην τελική συμφωνία. Το κείμενο θα συνεχίσει να εξελίσσεται και ενδεχομένως να προστεθούν λεπτομέρειες όσο προχωρούν οι διαπραγματεύσεις, αν και το περιεχόμενο για τους δεσμευτικούς στόχους και τις φιλόδοξες περικοπές εκπομπών δε θα αλλάξει. Σκοπός του κειμένου είναι να ενθαρρύνει και να προκαλέσει τις κυβερνήσεις να σκεφτούν πολύ σοβαρά την εμβέλεια και το επίπεδο φιλοδοξίας και λεπτομέρειας που είναι απαραίτητα στην Κοπεγχάγη, τα αναγκαία βήματα ως εκεί, καθώς και τις κινήσεις που θα πρέπει να γίνουν μετέπειτα.

Η Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το Κλίμα, η οποία θα πρέπει να υιοθετηθεί από όλες τις πλευρές, συνδυάζει την ανάγκη επείγουσας και φιλόδοξης δράσης για την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές και τις περικοπές εκπομπών -με γνώμονα τα επιστημονικά δεδομένα και την κοινωνική ισότητα- με την εξέλιξη της τεχνολογίας, τη διατήρηση των δασών και τη στροφή στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η πρόταση των ΜΚΟ αποδεικνύει ότι η δημιουργία της Συνθήκης της Κοπεγχάγης για το Κλίμα είναι εφικτή σήμερα. Το μόνο που χρειάζεται να κάνουν τα συμβαλλόμενα μέρη είναι να έχουν ανοιχτό μυαλό και να δείξουν ειλικρινή αφοσίωση στην

έγκαιρη επίτευξη μιας δίκαιης και αποτελεσματικής συμφωνίας που βασίζεται στα επιστημονικά δεδομένα, ώστε να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα από το επικίνδυνο όριο των 2° C.

Για να γίνει εφικτή μια τέτοια συνεννόηση μεταξύ 192 χωρών θα χρειαστεί να μάθει ο κόσμος πώς να διαχειριστεί τον πλανήτη. Η αποτυχία επίτευξης μίας ισχυρής και αποτελεσματικής συμφωνίας στην Κοπεγχάγη, θα επιταχύνει την κατάρρευση των πιο αδύναμων κρατών, θα προκαλέσει πολέμους για τη διεκδίκηση φυσικών πόρων, κύματα προσφύγων και φυσικές καταστροφές.

Μια επιτυχημένη συμφωνία στην Κοπεγχάγη θα είναι ένα μικρό βήμα για τις κυβερνήσεις, αλλά ένα τεράστιο άλμα για την ανθρωπότητα.

Οι συγγραφείς

Οι συγγραφείς αυτού του κειμένου προέρχονται από όλο τον κόσμο. Έτσι, αντανακλώνται οι ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής, αλλά κοινός παρονομαστής είναι πάντα η γνώση ότι απαιτούνται μεγάλες αλλαγές σε σχέση με τη σημερινή κατάσταση.

Παρ' όλο που σε ορισμένους τομείς παρέχεται μεγαλύτερος βαθμός λεπτομέρειας από αυτόν που αναμένεται να συμφωνηθεί στην Κοπεγχάγη, τα βασικά στοιχεία κάθε άξονα προσφέρουν την απαραίτητη πληροφορία για τα σημεία που πρέπει να συμφωνηθούν το Δεκέμβριο. Αυτά συνοψίζονται παρακάτω.

2. Πώς μοιάζει η Συμφωνία

Η Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το Κλίμα βασίζεται στην προϋπόθεση ότι όλοι οι λαοί, τα έθνη και οι διαφορετικές κουλτούρες έχουν δικαίωμα να επιβιώσουν, να αναπτυχθούν και να ξεφύγουν από τη φτώχεια.

Η τελική συμφωνία θα πρέπει να ισορροπήσει την ανάγκη για βραχυπρόθεσμες δράσεις, τη μακροπρόθεσμη σταθερή κατεύθυνση και το όραμα σε σχέση με όλα τα στοιχεία του Σχεδίου Δράσης του Μπαλί και την αναγκαιότητα μιας νομικά δεσμευτικής διαδικασίας. Επίσης, οφείλει να είναι φιλόδοξη με γνώμονα όμως την προστασία των φτωχότερων. Με άλλα λόγια, οι φιλόδοξοι στόχοι δεν πρέπει να επιτευχθούν εις βάρος της ισότητας. Το κοινό όραμα μια επιτυχημένης συμφωνίας δείχνει τον τρόπο, με τον οποίο η διεθνής προσπάθεια αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών θα συνδυαστεί με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης. Περιγράφει τους μακροπρόθεσμους παγκόσμιους στόχους στους τέσσερις άξονες: μείωση εκπομπών, προσαρμογή, τεχνολογία και οικονομία δείχνοντας πώς μπορεί να γίνει η μεταστροφή σε μια ανάπτυξη μηδενικών εκπομπών μέσα στις επόμενες δεκαετίες, συμπεριλαμβανομένων των παγκόσμιων περικοπών εκπομπών τουλάχιστον κατά 80% κάτω από τα επίπεδα του 1990 ως το 2050.

Ταυτόχρονα προστατεύει το δικαίωμα επιβίωσης κάθε χώρας, κοινότητας, κουλτούρας και οικοσυστήματος και το δικαίωμα βιώσιμης ανάπτυξης σύμφωνα με τις αρχές της Σύμβασης Πλαίσιο του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές (UNFCCC). Έτσι, η συμφωνία γίνεται το επιχειρησιακό σχέδιο ενός κοινού οράματος για την πρώτη πενταετή περίοδο δεσμεύσεων από το 2013 μέχρι το 2017, η οποία ακολουθείται από αντίστοιχες πενταετείς περιόδους για όλους τους άξονες.

Η νομική δομή της Σύμβασης

Η Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το Κλίμα πρέπει να αποτελείται από 3 σκέλη: μια τροποποίηση του Πρωτοκόλλου του Κιότο, ένα νέο Πρωτόκολλο της Κοπεγχάγης και ένα σύνολο αποφάσεων από το ανώτατο όργανο της Σύμβασης και των Πρωτοκόλλων αυτής.

Ο συνδυασμός του Πρωτοκόλλου της Κοπεγχάγης και της τροποποίησης του Πρωτοκόλλου του Κιότο θα πρέπει να έχει το χαρακτήρα σχεδίου της διεθνούς κοινότητας για την αποτροπή των επικίνδυνων κλιματικών αλλαγών.

Οι αποφάσεις της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου πρέπει να στρώσουν το έδαφος για τις άμεσες δράσεις που απαιτούνται ως το 2012 για τη μείωση των εκπομπών και την προσαρμογή στις αλλαγές του κλίματος, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων αποφάσεων που θα υιοθετηθούν στη Διάσκεψη των Μερών (COP15).

Ο Παγκόσμιος Προϋπολογισμός Άνθρακα

Ο φιλόδοξος στόχος της Κοπεγχάγης πρέπει να είναι ο περιορισμός της αύξησης της θερμοκρασίας σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα κάτω από τους 2°C, σε σύγκριση με την προβιομηχανική περίοδο, ώστε να αποφύγουμε τις καταστροφικές κλιματικές αλλαγές.

Ο προϋπολογισμός άνθρακα αντιστοιχεί στο σύνολο των αερίων του θερμοκηπίου που μπορεί να αντέξει ο πλανήτης πριν 'γλιστρήσει' στην κλιματική αστάθεια. Συνεπώς, πρέπει να παραμείνουμε εντός αυτού του προϋπολογισμού χωρίς να 'ξοδέψουμε' περισσότερο απ' όσο πρέπει και χωρίς να 'δανειστούμε' από τις επόμενες γενιές.

Ο ετήσιος παγκόσμιος προϋπολογισμός άνθρακα από όλες τις πηγές αερίων του θερμοκηπίου το 2020 δεν πρέπει να είναι υψηλότερος από 36.1 γιγατόνους (Gt) CO₂e (CO₂e = ισοδύναμο διοξειδίου του άνθρακα, ώστε να υπάρχει ένα κοινό μέτρο σύγκρισης όλων των αερίων θερμοκηπίου). Αυτό το νούμερο είναι σχεδόν ισοδύναμο με τα επίπεδα του 1990 και θα χρειαστεί να μειωθεί σε 7,2 Gt CO₂e το 2050, με άλλα λόγια απαιτείται μείωση κατά 80% από τα επίπεδα του 1990. Για να επιτευχθεί μια τέτοια ραγδαία μείωση, οι παγκόσμιες εκπομπές χρειάζεται να επιστρέψουν στα επίπεδα του 1990 ως το 2020.

Για να είναι εφικτές οι ετήσιες μειώσεις εκπομπών ανάμεσα στο 2010 και το 2050, πρέπει να κορυφωθούν οι παγκόσμιες εκπομπές κατά την περίοδο 2013 - 2017 και αμέσως μετά να αρχίσουν να φθίνουν.

Οι άξονες περικοπών εκπομπών πρέπει να είναι:

- Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και η χρήση ορυκτών καυσίμων στις ανεπτυγμένες χώρες πρέπει να μειωθούν ταχύτατα από τα σημερινά επίπεδα και σχεδόν να μηδενιστούν έως το 2050

- Οι εκπομπές εξαιτίας της αποδάσωσης πρέπει να μειωθούν παγκοσμίως τουλάχιστον κατά 75% έως το 2020

- Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και η χρήση ορυκτών καυσίμων στις αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει να κορυφωθούν πριν από το 2020 και μετά να μειωθούν, γεγονός που αποδεικνύει την ανάγκη υψηλού επιπέδου δέσμευσης για υποστήριξη από την πλευρά των ανεπτυγμένων χωρών.

Ιστορική Ευθύνη

Όλες οι χώρες οφείλουν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Όμως, το μεγαλύτερο μερίδιο του προϋπολογισμού άνθρακα αναλογεί στις βιομηχανικές χώρες και τις υποχρεώνει να μειώσουν σημαντικά τις εγχώριες εκπομπές, και ταυτόχρονα να υποστηρίξουν τις αναπτυσσόμενες χώρες να προχωρήσουν σε μια ανάπτυξη χαμηλού άνθρακα.

Με δεδομένο ότι βρισκόμαστε κοντά στο οριακό σημείο αντοχής του πλανήτη εξαιτίας της εντατικής χρήσης ορυκτών καυσίμων από τα ανεπτυγμένα κράτη μέχρι σήμερα, αυτά τα κράτη έχουν τώρα την υποχρέωση να προσφέρουν ισχυρή και μετρήσιμη οικονομική και τεχνολογική υποστήριξη, που θα εγγυηθεί ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες θα έχουν τα εργαλεία να παραμείνουν εντός ενός αυστηρού προϋπολογισμού άνθρακα και να αρχίσουν τη 'θεραπεία' των ιστορικών ανισοτήτων.

Όμως, για την επίτευξη των απαραίτητων μειώσεων των εκπομπών οι πιο προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει επίσης να αναλάβουν δράση. Γι' αυτό το λόγο, η Συνθήκη περιγράφει τις κοινές, αλλά διαφοροποιημένες υποχρεώσεις και τις λεπτομέρειες για την απαραίτητη υποστήριξη που πρέπει να προσφέρουν.

Τα νέα βιομηχανικά κράτη, όπως η Σιγκαπούρη, η Νότια Κορέα και η Σαουδική Αραβία, οφείλουν να δεσμευτούν σε συγκεκριμένους στόχους, εναρμονισμένους με την αρχή της Σύμβασης για κοινές, αλλά διαφοροποιημένες υποχρεώσεις.

Τα κριτήρια με τα οποία θα καθοριστούν οι υποχρεώσεις τέτοιων χωρών πρέπει να είναι αντικείμενο διαπραγματεύσεων στην Κοπεγχάγη.

3. Βασικοί Όροι και Υποχρεώσεις

Η Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το Κλίμα παρουσιάζει τους στόχους και τις υποχρεώσεις των βιομηχανικών χωρών. Παράλληλα, προτείνει νέα θεσμικά εργαλεία και διαχειριστικούς διακανονισμούς σε συμφωνία με την UNFCCC.

Ανεπτυγμένα κράτη

Οι βιομηχανικές χώρες έχουν διπλή υποχρέωση σύμφωνα με τη Σύμβαση. Αφενός πρέπει να αναλάβουν τη συνολική ευθύνη συγκράτησης των εκπομπών εντός ορίων, αφετέρου να εγγυηθούν την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές για τις αναπτυσσόμενες χώρες. Η διπλή υποχρέωση αυτή θα βρει έκφραση με τη μείωση των εκπομπών και την παροχή υποστήριξης προς τον αναπτυσσόμενο κόσμο.

Στο σύνολό τους, οι ανεπτυγμένες χώρες πρέπει να δεσμευτούν σε μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40% κάτω από τα επίπεδα του 1990 μέχρι το 2020, και σε ελάχιστες μειώσεις κατά 95% κάτω από τα επίπεδα του 1990 μέχρι το 2050. Αυτό θα οδηγούσε σε συνολικές εκπομπές που δεν ξεπερνούν τους 11,7 Gt CO₂e το 2020 και τον 1,0 Gt CO₂e το 2050. Οι εκπομπές από τους τομείς της ναυσιπλοΐας και της αεροπλοΐας πρέπει να συμπεριληφθούν στους στόχους μείωσης.

Κάτι τέτοιο απαιτεί μια ταχύτατη στροφή από την ανάπτυξη «υψηλού άνθρακα» προς τη βιώσιμη ανάπτυξη «μηδενικού άνθρακα». Για να δημιουργηθούν οι θεσμοί και τα όργανα που είναι απαραίτητα για αυτή τη μεταστροφή, κάθε βιομηχανική χώρα πρέπει να προετοιμάσει ένα Σχέδιο Δράσης Μηδενικού Άνθρακα (ZCAP) - **Σχήμα 1**. Αυτά τα σχέδια θα δείξουν τον τρόπο, με τον οποίο κάθε χώρα θα εκπληρώσει και τις δύο υποχρεώσεις της, χαρτογραφώντας το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσει για να μειώσει τις εκπομπές της σύμφωνα με τον παγκόσμιο στόχο του 2050. Επίσης, θα παρουσιάζουν τις δράσεις που θα

εξασφαλίσουν την επίτευξη του βραχυπρόθεσμου και νομικά δεσμευτικού της στόχου και τον τρόπο με τον οποίο θα παραμείνει εντός του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού άνθρακα των βιομηχανικών χωρών. Ταυτόχρονα, τα σχέδια θα δείξουν τον τρόπο, με τον οποίο κάθε χώρα σκοπεύει να πετύχει τις υποχρεώσεις της σε σχέση με την οικονομική και τεχνολογική υποστήριξη προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, συμπεριλαμβανομένου και του μεριδίου που της αναλογεί ως προς με τα €115 δισεκατομμύρια που είναι απαραίτητα σε ετήσια βάση.

Τα σχέδια θα κατατεθούν και θα αξιολογηθούν από τον νεοϊδρυθέντα Οργανισμό της Κοπεγχάγης για το Κλίμα -Copenhagen Climate Facility (για περισσότερες λεπτομέρειες επί του νέου οργανισμού δείτε παρακάτω)- ώστε να εξασφαλιστεί ότι κάθε χώρα θα τηρήσει της υποχρεώσεις της. Ο Οργανισμός θα έχει τη δικαιοδοσία να προτείνει επιπλέον δράσεις και να συστήνει επιβολή ποινών σε περίπτωση που τα σχέδια δεν είναι ικανοποιητικά.

Για να εξασφαλιστεί ότι οι βιομηχανικές χώρες θα τηρήσουν τις διπλές υποχρεώσεις τους, θα πρέπει να είναι υπόλογες κάτω από ένα πολύ αυστηρότερο καθεστώς, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει οικονομικές κυρώσεις και μηχανισμούς έγκαιρης προειδοποίησης.

Αναπτυσσόμενες χώρες

Το σχέδιο δράσης των αναπτυσσόμενων χωρών θα πρέπει να στοχεύει στη μείωση των εκπομπών που τους αντιστοιχεί στον προϋπολογισμό άνθρακα, ενώ ταυτόχρονα θα κατευθύνονται προς την εξάλειψη της φτώχειας, θα τηρούν τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας (Millennium Development Goals) και θα εξασφαλίζουν το δικαίωμα στη βιώσιμη ανάπτυξη. Το σύνολο των αναπτυσσόμενων χωρών θα πρέπει να διαμορφώσει ένα κοινό στόχο μειώσεων εκπομπών στο πλαίσιο του παγκόσμιου προϋπολογισμού άνθρακα.

Το σύνολο των αναπτυσσόμενων χωρών πρέπει επίσης να περιορίσει το ρυθμό αύξησης των εκπομπών τους μέσα από κατάλληλες Δράσεις Μείωσης Εκπομπών (ΔΜΕ ή NAMAs)-**Σχήμα 2**, με την υποστήριξη των ανεπτυγμένων χωρών.

Οι πιο προηγμένες χώρες αυτής της ομάδας θα πρέπει να εντάξουν τις ΔΜΕ τους σε Σχέδια Δράσης Χαμηλού Άνθρακα (Low Carbon Action Plans ή LCAPs)-**Σχήμα 2**, τα οποία θα παρουσιάζουν το πρόγραμμα της κάθε χώρας προς τη μακροπρόθεσμη κατεύθυνση της ανάπτυξης χαμηλού άνθρακα. Μέσω αυτών των σχεδίων θα πρέπει να αναδειχθούν οι ανάγκες για οικονομική και τεχνολογική υποστήριξη από τις βιομηχανικές χώρες, με σκοπό να επιτευχθούν οι μακροπρόθεσμοι στόχοι.

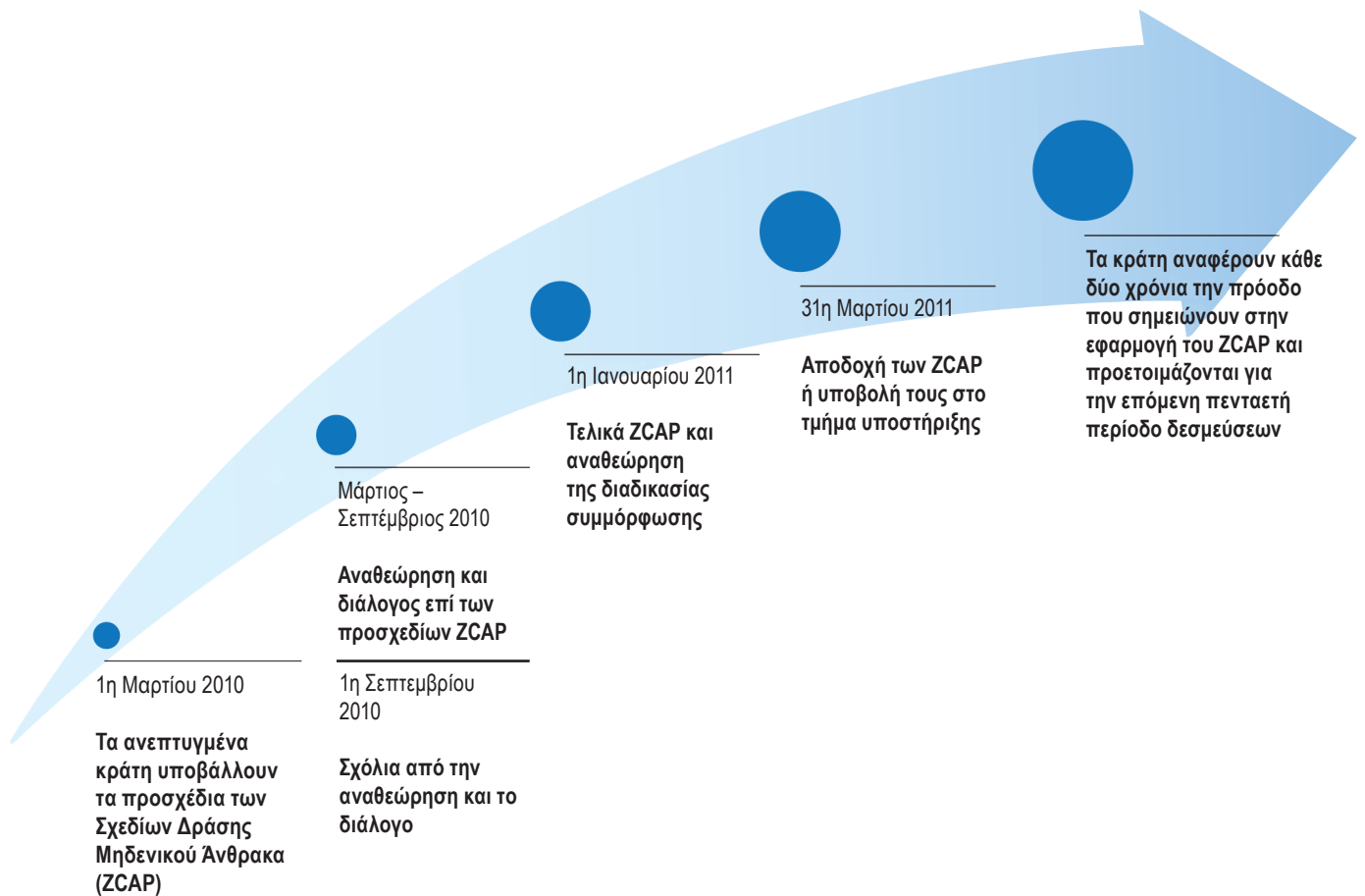
Βάσει των ιδιαίτερων καταστάσεων κάθε χώρας, αυτές οι δράσεις αναμένεται να περιλαμβάνουν μέτρα, πολιτικές και ενδεχομένως τομεακές συμφωνίες (sectoral agreements). Χρειάζεται να ξεκινήσει μια διαδικασία που θα συνδυάζει τις ανάγκες των αναπτυσσομένων χωρών με την παρεχόμενη υποστήριξη των βιομηχανικών χωρών. Με αυτό τον τρόπο θα καταγραφούν οι συμφωνημένες δράσεις και η συμφωνημένη βοήθεια σε ένα Μητρώο Δράσεων και Υποστήριξης. Σε

αυτόν το μηχανισμό χρειάζεται να συμπεριληφθεί ένα σύστημα αξιολόγησης και αναφοράς που θα επιβεβαιώνει την ανάληψη των παραπάνω δράσεων.

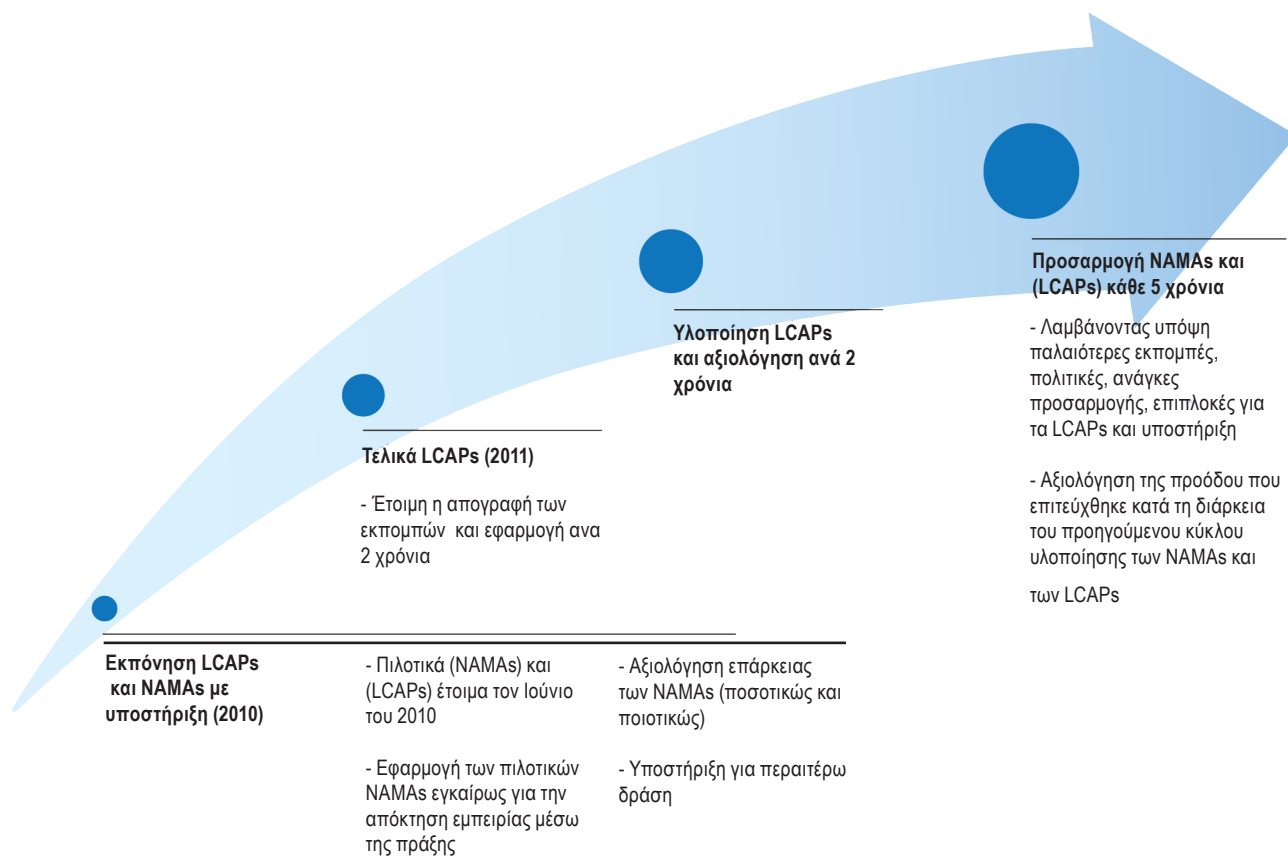
Τα σχέδια θα πρέπει να δώσουν έμφαση στους πιο ρυπογόνους τομείς κάθε χώρας ενώ ταυτόχρονα θα ασχολούνται και με τομείς, όπως η αποδάσωση και οι μεταφορές. Οι βιομηχανικές χώρες θα πρέπει να δεσμεύσουν σημαντικά χρηματικά ποσά, ώστε να καλυφθεί το πλήρες κόστος της προετοιμασίας αυτών των σχεδίων μέσα στο 2010.

Πρέπει να ενθαρρυνθεί η δημιουργία αντίστοιχων σχεδίων και από άλλες, λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες. Τα σχέδια θα βασίζονται στις δυνατότητες της κάθε χώρας και θα πρέπει να δοθεί η απαραίτητη υποστήριξη. Αυτή η ομάδα περιλαμβάνει τα Ελάχιστα Ανεπτυγμένα Κράτη και τα Μικρά Νησιωτικά Αναπτυσσόμενα Κράτη, τα οποία παρ' όλο που δε συνεισφέρουν σημαντικά στις παγκόσμιες εκπομπές, έχουν δείξει ηγετικό χαρακτήρα για την επίτευξη μιας στροφής προς την οικονομία χαμηλού άνθρακα

Σχήμα 1. Χρονοδιάγραμμα των Βιομηχανικών χωρών για τα Σχέδια Δράσης Μηδενικού Άνθρακα (ZCAPs)

Σχήμα 2. Χρονοδιάγραμμα για την ανάπτυξη των Κατάλληλων Εθνικών Δράσεων Μείωσης των Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου (NAMAs) και των Σχεδίων Δράσης Χαμηλού Άνθρακα (LCAPs)

Οργανισμοί

Απαιτείται ένας νέος οργανισμός, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εκπλήρωση των στόχων των βιομηχανικών χωρών και η υλοποίηση των δράσεων προσαρμογής και μείωσης των εκπομπών στις αναπτυσσόμενες χώρες. Αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τους υπάρχοντες οργανισμούς με τις κατακερματισμένες αρμοδιότητες. Ο νέος οργανισμός πρέπει να έχει την ευθύνη ενός Στόχου Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Technology Development Objective), που θα εξασφαλίζει τη μεγαλύτερη δυνατή διάδοση των υφιστάμενων τεχνολογιών που είναι φιλικές προς το περιβάλλον και το κλίμα και τη προώθηση αντίστοιχων τεχνολογιών που πρόκειται να αναπτυχθούν περαιτέρω στο μέλλον.

Πρέπει να δημιουργηθεί ο νέος Οργανισμός της Κοπεγχάγης για το Κλίμα (Copenhagen Climate Facility ή CCF)-**Σχήμα 3**, ο οποίος ως ένας ενισχυμένος οικονομικός και τεχνολογικός διοικητικός μηχανισμός θα βασιστεί στην εμπειρία των υφιστάμενων οργανισμών. Μέσα από μια δημοκρατική δομή λήψης αποφάσεων, η εκπροσώπηση των χωρών πρέπει να είναι ισότιμη και ισορροπημένη, με σημαντική εκπροσώπηση των αναπτυσσόμενων χωρών, καθώς επίσης και με επίσημη παρουσία όλων των ενδιαφερόμενων φορέων.

Ο CCF θα λειτουργεί υπό την καθοδήγηση και την επίβλεψη του ανώτατου οργάνου του Πρωτοκόλλου της Κοπεγχάγης (CMCP) και θα περιλαμβάνει:

- μια Εκτελεστική Επιτροπή και 4 Συμβούλια (για τη Προσαρμογή, τη Μείωση Εκπομπών, τη Μείωση των Εκπομπών από την Αποψίλωση των Δασών στις Αναπτυσσόμενες Χώρες και την Τεχνολογία), με δυνατότητα λήψης αποφάσεων από κοινού
- μια σειρά από Τεχνικές Επιτροπές, οι οποίες θα παρέχουν υποστήριξη στα 4 Συμβούλια
- μια Γραμματεία και έναν ή περισσότερους διαχειριστές και ταμίες χωρίς δικαίωμα λήψης

αποφάσεων

- μια Επιτροπή Αναφοράς και Αξιολόγησης, η οποία θα έχει την ευθύνη για όλες τις διαδικασίες απολογισμού, καταγραφής, παρακολούθησης, αξιολόγησης και επαλήθευσης στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου της Κοπεγχάγης.

Πλαίσιο Δράσης για την Προσαρμογή (Adaption Action Framework)

Η Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το Κλίμα πρέπει να περιλαμβάνει ένα παγκόσμιο Πλαίσιο Δράσης για την Προσαρμογή-**Σχήμα 4**, προκειμένου να ενισχυθούν οι διεθνείς δράσεις, να διευκολυνθεί ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων για την προσαρμογή και να υπάρξει ανταλλαγή εμπειρίας και γνώσεων μεταξύ όλων των Συμβαλλόμενων Μερών.

Το Πλαίσιο πρέπει να παρέχει εύκολη και άμεση υποστήριξη στις πιο ευάλωτες χώρες, ανθρώπους και κοινότητες. Πρέπει να εξασφαλίζει τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων σε τοπικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο σε όλες τις φάσεις του σχεδιασμού και της υλοποίησης δράσεων που αφορούν την προσαρμογή. Πρέπει επίσης να προωθεί μια ενιαία προσέγγιση για τη θωράκιση απέναντι στις κλιματικές αλλαγές, των πιο φτωχών, ιδιαίτερα των γυναικών και των παιδιών, των ιθαγενών και όλων αυτών που θα επηρεαστούν υπέρμετρα από αυτήν. Η κατάλληλη παρακολούθηση και αξιολόγηση, χτίζοντας πάνω στις εμπειρίες κάθε χώρας, θα βοηθήσει τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και την εφαρμογή δράσεων προσαρμογής.

Το Πλαίσιο Δράσης για την Προσαρμογή συγκεκριμένα θα:

- παρέχει σημαντική χρηματοδότηση σε μορφή περιοδικών δόσεων οικονομικής βοήθειας για το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων προσαρμογής προς τις αναπτυσσόμενες και

άλλες πολύ φτωχές και ευάλωτες χώρες, ιδιαίτερα στις Ελάχιστα Αναπτυγμένες Χώρες, στα Μικρά Νησιωτικά Αναπτυσσόμενα Κράτη και τις Χώρες της Αφρικής που είναι επιρρεπείς στις πλημμύρες και την ερημοποίηση, καλύπτοντας τόσο άμεσες και επείγουσες ανάγκες, όσο και μακροπρόθεσμες προληπτικές δράσεις προσαρμογής. Η παροχή των δόσεων θα βασίζεται σε διαφανείς και συμμετοχικούς Εγχώριους Συντονιστικούς Μηχανισμούς για κάθε Χώρα (In-country Coordinating Mechanisms, ICM) για την εκπόνηση και την αναθεώρηση του σχεδιασμού, αλλά και την αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης των δράσεων

- δημιουργήσει ένα Μηχανισμό Ασφάλειας για τον Κλιματικό Κίνδυνο (Climate Risk Insurance Mechanism), ο οποίος θα καλύπτει σημαντικές απώλειες από επιπτώσεις, όπως τροπικούς κυκλώνες και θα διευκολύνει ασφαλιστικά συστήματα, όπως οι μικρο – ασφάλειες

- ξεκινήσει τη διαδικασία για την ανάπτυξη μέσων για την αποζημίωση και την αποκατάσταση από τις επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών που συμβαίνουν με αργό ρυθμό και αναμένεται να γίνουν πιο έντονες στο μέλλον, όπως η άνοδος της στάθμης της θάλασσας και άλλες επιπτώσεις, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με προληπτικές ενέργειες προσαρμογής.

Η χρηματοδότηση του Πλαισίου Δράσης για την Προσαρμογή θα προέλθει κυρίως μέσα από το Συμβούλιο Προσαρμογής του Οργανισμού της Κοπεγχάγης για το Κλίμα.

Τεχνολογική συνεργασία

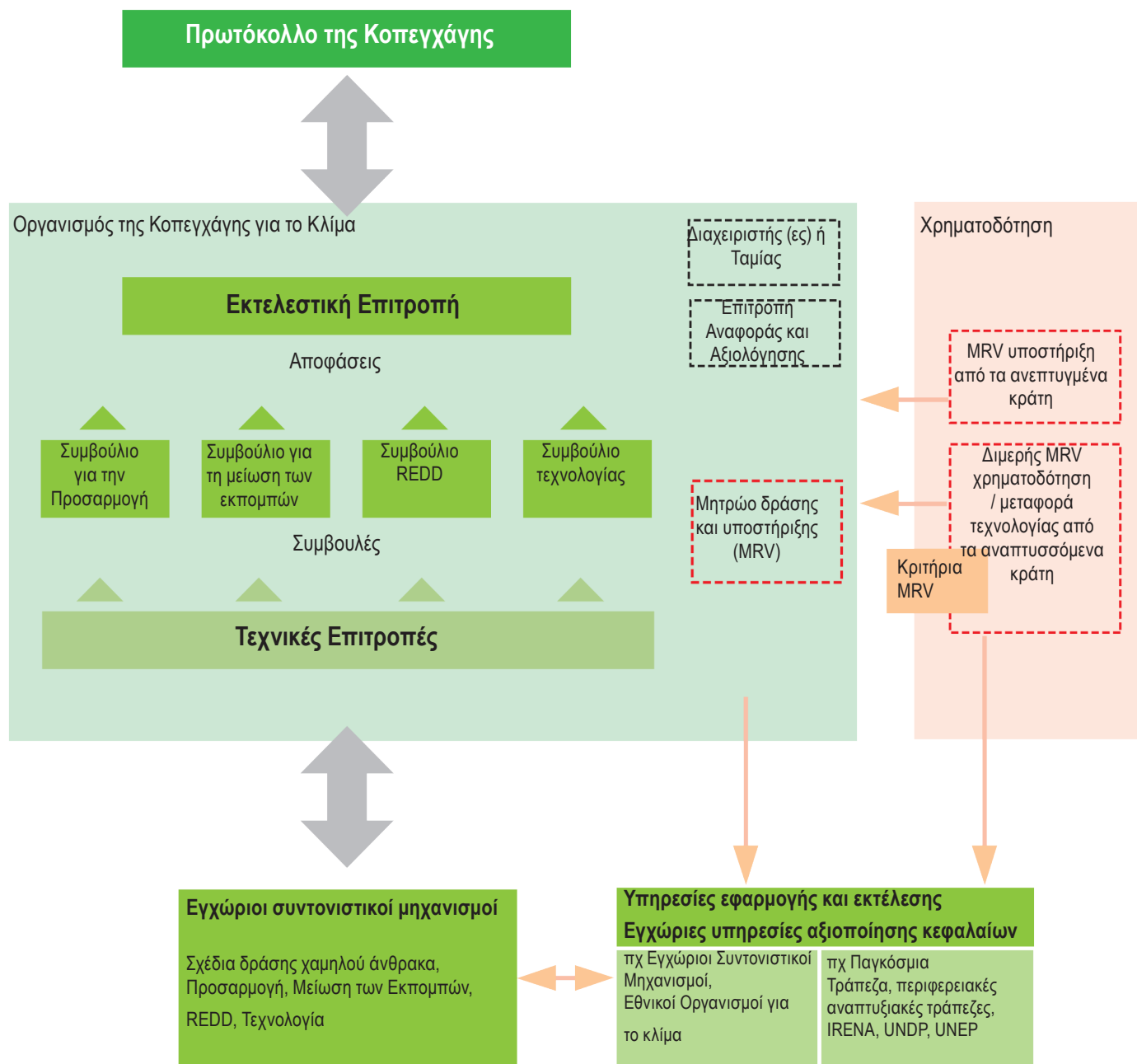
Απαιτείται μια παγκόσμια επανάσταση στην τεχνολογία και την τεχνολογική συνεργασία για να επιταχυνθεί η καινοτομία και η διάχυσή της και να εξασφαλιστεί ότι όλες οι χώρες θα έχουν πρόσβαση σε προσιτές τεχνολογίες, οι οποίες είναι φιλικές προς το κλίμα και το περιβάλλον.

Για να επιτευχθεί αυτό στην κλίμακα και με την ταχύτητα που χρειάζεται, απαιτείται μια νέα προσέγγιση που θα θέτει ως υποχρέωση στο πλαίσιο της Σύμβασης Πλαίσιο του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές την εκπόνηση μιας σειράς Τεχνολογικών Προγραμμάτων Δράσης, ενώ ταυτόχρονα θα προωθεί διμερείς και ιδιωτικές πρωτοβουλίες. Επομένως, ο Οργανισμός της Κοπεγχάγης για το Κλίμα και το Συμβούλιο Τεχνολογίας πρέπει να συντονίσουν την εφαρμογή ενός ισχυρού και προσηλωμένου στον στόχο μηχανισμού, ο οποίος θα επηρεάσει αυτόν τον τομέα προς τη σωστή κατεύθυνση.

Πρέπει να οριστεί ένας Στόχος Τεχνολογικής Ανάπτυξης-**Σχήμα 5** που θα βοηθήσει στην καθοδήγηση και τη διάδοση των Τεχνολογικών Προγραμμάτων Δράσης, ο οποίος πρέπει να περιλαμβάνει:

- την αύξηση της χρηματοδότησης για έρευνα και ανάπτυξη σχετικά με τη μείωση των εκπομπών και την προσαρμογή σε επίπεδα διπλάσια από τα σημερινά μέχρι το 2012 και τετραπλάσια μέχρι το 2020, επικεντρώνοντας στις διμερείς και τις πολυμερείς πρωτοβουλίες συνεργασίας
- την κάλυψη τουλάχιστον των 2/3 της παγκόσμιας ενεργειακής ζήτησης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) μέχρι το 2050, με ενδιάμεσο στόχο τη κάλυψη τουλάχιστον του 20% της παγκόσμιας ενεργειακής ζήτησης από ΑΠΕ μέχρι το 2020
- τη βελτίωση της μέσης ενεργειακής έντασης της παγκόσμιας οικονομίας κατά 2,5% το χρόνο έως το 2050
- την εξασφάλιση της πρόσβασης όλων των ανθρώπων σε σύγχρονες ενεργειακές υπηρεσίες μέχρι το 2025, οι οποίες όμως δε θα τους καταδικάζουν σε μια πορεία ανάπτυξης με υψηλή ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

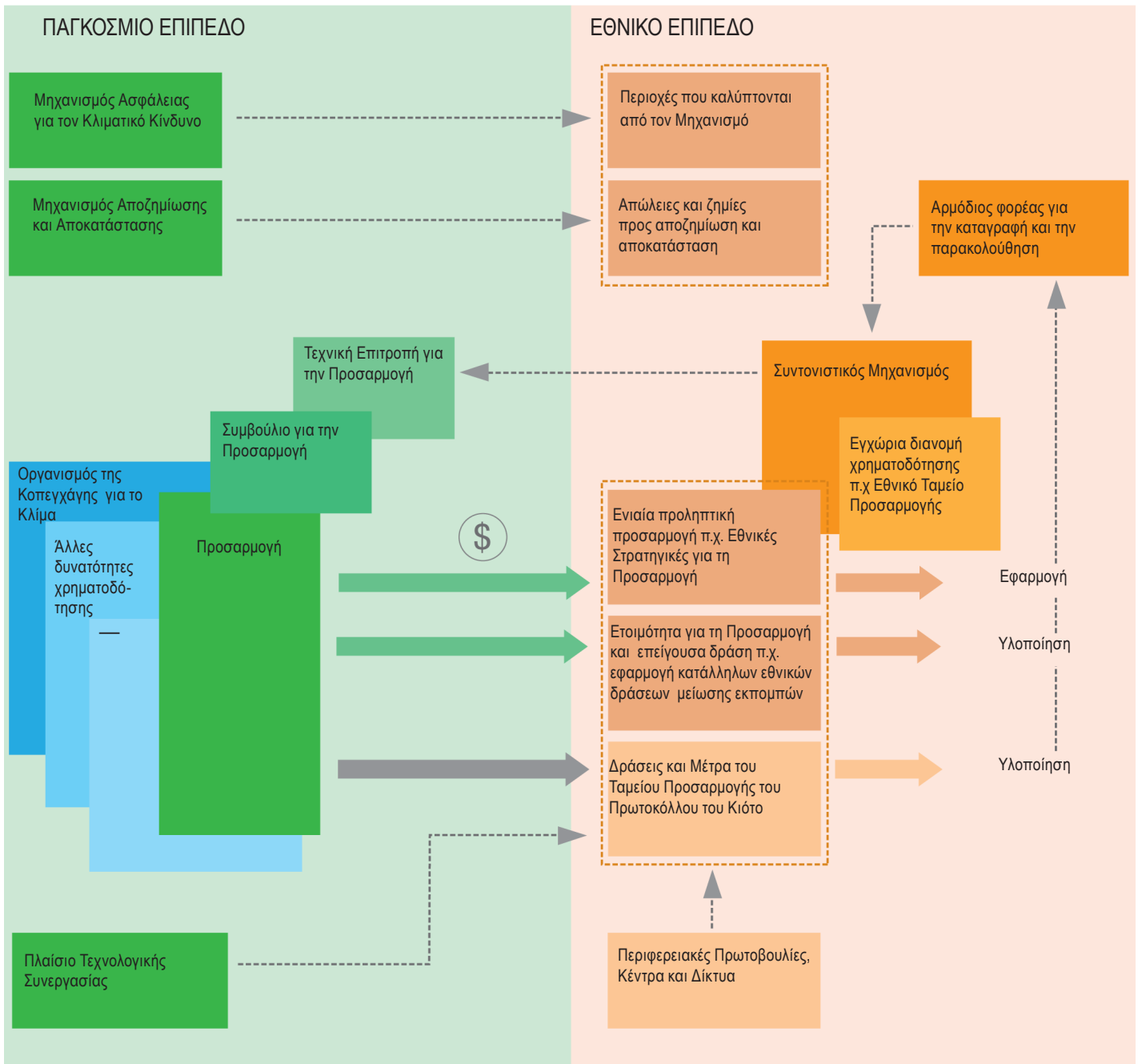
Σχήμα 3. Οργανισμός της Κοπεγχάγης για το Κλίμα – οικονομικός και τεχνολογικός μηχανισμός

Ο «Οργανισμός της Κοπεγχάγης για το Κλίμα» θα αποτελεί το λειτουργικό τμήμα του οικονομικού και τεχνολογικού μηχανισμού του Πρωτοκόλλου της Κοπεγχάγης. Το όργανο λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων διάθεσης πόρων, θα αποτελείται από μια Εκτελεστική Επιτροπή και 4 Συμβούλια υπό την καθοδήγηση της Διάσκεψης των Μερών (COP), η οποία θα λειτουργεί ως Συνάντηση των Μερών του Πρωτοκόλλου της Κοπεγχάγης (CMCP). Τα Συμβούλια θα έχουν την υποστήριξη των Τεχνολογικών Επιτροπών. Το έργο του Οργανισμού θα είναι να διαχειρίζεται το Μητρώο Δράσεων και Υποστήριξης, το οποίο παρέχει μια συνολική εικόνα των Δράσεων Μείωσης Εκπομπών, μαζί με τη μετρήσιμη, ανακοινώσιμη και επαληθεύσιμη, (MRV) υποστήριξη που θα προσφέρουν οι βιομηχανικές χώρες σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους. Το μεγαλύτερο μέρος της υποστήριξης θα προέρχεται από τη δημοπράτηση καταλογοσιμμένων ποσοτικών μονάδων (AAUs) και θα καταβάλλεται στον Οργανισμό. Ένα μικρό μερίδιο θα μπορούσε να προέρχεται από χρηματοδότηση εκτός UNFCCC, αλλά θα εγκρίνεται από τον Οργανισμό, εφόσον πληροί κριτήρια MRV.

Ο Οργανισμός είναι ένα συντονιστικό όργανο χωρίς την ολοκληρωτική ευθύνη της εφαρμογής. Συνεπώς, είναι κρίσιμος ο ρόλος των εθνικών «Εγχώριων Συντονιστικών Μηχανισμών», παράλληλα με «υπηρεσίες εφαρμογής και εκτέλεσης» και «Εγχώριες Υπηρεσίες διάθεσης πόρων» που θα υποστηρίζουν τη χρηματοδότηση, την εφαρμογή δράσεων και τους στόχους και δράσεις του τεχνολογικού μηχανισμού του Οργανισμού. Ο τεχνολογικός μηχανισμός συντονίζεται από το Συμβούλιο Τεχνολογίας σε συνδυασμό με τις σχετικές τεχνικές επιτροπές και με συνεργασία εξωτερικών υπηρεσιών, όπως την IRENA, με σκοπό να παρέχει μεμονωμένα προγράμματα τεχνολογικής δράσης.

Σχήμα 4. Πλαίσιο Δράσης για την Προσαρμογή

Χρηματοδότηση

Η εφαρμογή της Συνθήκης της Κοπεγχάγης για το Κλίμα θα χρειαστεί σημαντικούς οικονομικούς πόρους. Αυτοί οι πόροι πρέπει να είναι νέοι και επιπρόσθετοι. Ένα σημαντικό μέρος αυτών των πόρων πρέπει να κατευθυνθεί μέσα από τον Οργανισμό της Κοπεγχάγης για το Κλίμα κυρίως σε ό,τι αφορά στη μείωση των εκπομπών – προς όφελος της επιτάχυνσης των ιδιωτικών επενδύσεων.

Οι οικονομικοί πόροι θα χρησιμοποιηθούν για τη μείωση των εκπομπών, την τεχνολογική συνεργασία και την καινοτομία και την προσαρμογή στις αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και για την προστασία των δασών. Οι ανεπτυγμένες χώρες πρέπει να προσφέρουν τουλάχιστον 115 δις ευρώ το χρόνο για τη περίοδο 2013-2017, με κάθε χώρα να αναλαμβάνει την ευθύνη για ένα μερίδιο αυτού του ποσού ως μέρος του δεσμευτικού της στόχου που πρέπει να επιτύχει κατά την ίδια περίοδο. Αυτές οι δεσμεύσεις θα καταμετρώνται, θα παρακολουθούνται και θα επαληθεύονται μέσα από τη Σύμβαση Πλαίσιο του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές.

Η χρηματοδότηση πρέπει να προέρχεται κυρίως από τη δημοπράτηση του 10% περίπου των δικαιωμάτων εκπομπών που θα κατανεμηθούν στις βιομηχανικές χώρες, η οποία πρέπει να ενισχυθεί με τα έσοδα που θα προκύψουν από την διεθνή επιβολή φόρων στους τομείς της αεροπλοΐας και της ναυσιπλοΐας. Αυτά μπορεί να συνδυαστούν ως ένα ποσοστό και με τη δημοπράτηση δικαιωμάτων εκπομπών ή και με άλλους τρόπους χρηματοδότησης σε εθνικό επίπεδο, εφόσον όμως πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια που θα ορίζονται από τη Σύμβαση Πλαίσιο του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές.

Τα €115 δις πρέπει να κατατεθούν στον Οργανισμό της Κοπεγχάγης για το Κλίμα και να κατανεμηθούν στα 4 Συμβούλια ως εξής:

- €40 δις το χρόνο για δράσεις προσαρμογής
- €5 δις το χρόνο για έναν πολυμερή μηχανισμό ασφάλειας
- €30 δις το χρόνο για μείωση των εκπομπών από την αποψίλωση των δασών στις αναπτυσσόμενες χώρες
- €40 δις το χρόνο για μείωση εκπομπών και διάχυση της τεχνολογίας.

Μείωση της αποδάσωσης

Καθώς η καταστροφή των δασών ευθύνεται για το 20% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, είναι απαραίτητο η μείωση των εκπομπών από την καταστροφή των δασών να αποτελεί μέρος της Συμφωνίας της Κοπεγχάγης. Αυτό πρέπει να γίνει με έναν τρόπο που θα προωθήσει την προστασία της βιοποικιλότητας και θα σέβεται τα δικαιώματα των τοπικών κοινωνιών. Τα κράτη πρέπει να δεσμευτούν ότι οι παγκόσμιες εκπομπές από την αποδάσωση θα μειωθούν στον 1 Gt CO₂e μέχρι το 2020 ή κατά τουλάχιστον 75% κάτω από τα επίπεδα του 1990, με στόχο τον σχεδόν μηδενισμό τους μέχρι το 2030.

Πρέπει να δημιουργηθεί ένας μηχανισμός για τη μείωση των εκπομπών από την υποβάθμιση των εδαφών και την αποψίλωση των δασών (REDD) στις αναπτυσσόμενες χώρες, ο οποίος θα διοικείται από το αντίστοιχο Συμβούλιο του Οργανισμού της Κοπεγχάγης για το Κλίμα. Οι αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει να αναπτύξουν τα δικά τους Εθνικά Σχέδια Δράσης για τη μείωση των εκπομπών από την αποψίλωση των δασών και την υποβάθμιση των εδαφών και να λάβουν οικονομική υποστήριξη για:

- α) μείωση των εκπομπών τους σε εθνικό επίπεδο, η οποία θα σχετίζεται με μια αυστηρά επιστημονική βάση
- β) εφαρμογή και παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης των στόχων που έχουν τεθεί στα

τεθεί στα σχετικά Εθνικά Σχέδια Δράσης, συμπεριλαμβανομένης και της αποτροπής της αύξησης των μελλοντικών εκπομπών από την αποψίλωση των δασών και την υποβάθμιση των εδαφών, σε χώρες που ιστορικά παρουσιάζουν χαμηλούς ρυθμούς αποψίλωσης, αλλά διαθέτουν δάση που διατρέχουν σημαντικό κίνδυνο

γ) θωράκιση και ενίσχυση των εθνικών θεσμών από σήμερα μέχρι το 2012 και μετά, για τη μέτρηση, την παρακολούθηση, την καταγραφή και την επαλήθευση των μειώσεων εκπομπών ή για μια μεταβατική περίοδο της δάσωσης και της αποδάσωσης των περιοχών κάθε χώρας.

Εργαλεία της αγοράς άνθρακα

Ο Μηχανισμός Καθαρής Ανάπτυξης πρέπει να αναδιοργανωθεί ριζικά, ώστε να εξυπηρετεί καλύτερα τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι δράσεις στο πλαίσιο του Μηχανισμού Καθαρής Ανάπτυξης πρέπει να περιοριστούν στις Ελάχιστα Ανεπτυγμένες Χώρες και γενικά στις αναπτυσσόμενες χώρες που δεν έχουν την δυνατότητα να αναλάβουν δράση. Για τις πιο ανεπτυγμένες από τις αναπτυσσόμενες χώρες, πρέπει να δημιουργηθούν νέοι μηχανισμοί, οι οποίοι θα παρέχουν κίνητρα, τόσο σε τομεακό επίπεδο, όσο και για την οικονομία συνολικά, στοχεύοντας μακροπρόθεσμα σε μια ανάπτυξη χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Εκπομπές από τις διεθνείς μεταφορές

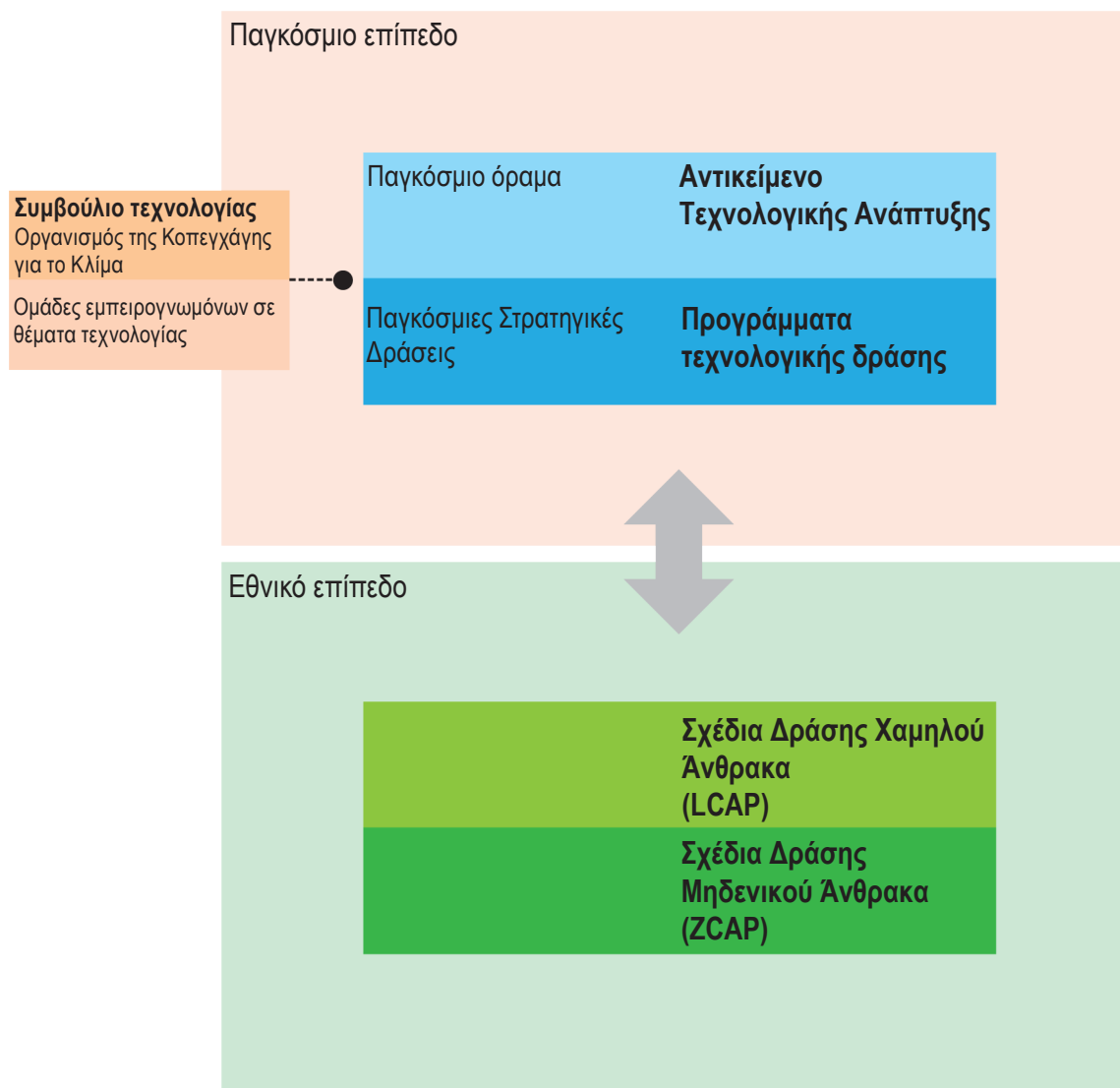
Οι διεθνείς μεταφορές είναι μια σημαντική πηγή εκπομπών με αυξανόμενες τάσεις. Δύο πρόσφατες επιστημονικές εκθέσεις εκτιμούν ότι οι εκπομπές από τους τομείς της αεροπλοΐας και της ναυσιπλοΐας μπορεί να φτάσουν τους 1,8 – 2,6 Gt CO₂ και τους 2.7 – 3.6 Gt τόνους CO₂e αντίστοιχα μέχρι το 2050.

Αυτά τα νούμερα κρούουν το κώδωνα του κινδύνου, ειδικά αν αναλογιστεί κανείς ότι ο παγκόσμιος προϋπολογισμός άνθρακα το 2050 είναι μόνο 7.2 Gt CO₂e . Και στους δύο τομείς, οι εκπομπές από τις διεθνείς μεταφορές που μέχρι σήμερα δεν ελέγχονται, αντιπροσωπεύουν την πλειονότητα αυτών των εκπομπών.

Οι εκπομπές από τις διεθνείς μεταφορές πρέπει να συμπεριληφθούν στους εθνικούς στόχους μείωσης των βιομηχανικών χωρών με τροποποίηση του Παραρτήματος Α του Πρωτοκόλλου του Κιότο, με βάση τα καύσιμα που πωλούνται στις χώρες του Παραρτήματος Ι. Αυτό είναι απαραίτητο προκειμένου να εξασφαλιστεί μια ολοκληρωμένη μέτρηση των εκπομπών στις ανεπτυγμένες χώρες.

Ωστόσο, προκειμένου να αποφευχθεί η διαρροή θέσεων εργασίας και πόρων, τα μέτρα για τη μείωση των εκπομπών πρέπει να υιοθετηθούν και να ισχύσουν σε παγκόσμιο επίπεδο με ελάχιστες εξαιρέσεις ή/και με τη δημιουργία μηχανισμών αποζημίωσης για τις χώρες που θα επηρεαστούν περισσότερο από αυτά τα μέτρα. Η αρχή της κοινής αλλά διαφοροποιημένης ευθύνης μπορεί να μείνει ανεπηρέαστη, εφόσον τα έσοδα από την επιβολή φόρων ή τη δημοπράτηση των δικαιωμάτων εκπομπών (τα οποία θα προέλθουν σε ένα μεγάλο βαθμό από τους καταναλωτές στις ανεπτυγμένες χώρες) θα διανεμηθούν στις αναπτυσσόμενες χώρες για δράσεις προσαρμογής και μείωσης των εκπομπών.

Σχήμα 5. Μηχανισμός Τεχνολογικής Συνεργασίας

Πρέπει να οριστεί ένας Στόχος Τεχνολογικής Ανάπτυξης, ο οποίος πρέπει να διαμορφωθεί από το Συμβούλιο Τεχνολογίας του Οργανισμού της Κοπεγχάγης για το Κλίμα, έτσι ώστε να αναγνωριστεί η παγκόσμια ανάγκη για ταχεία ανάπτυξη και διάχυση των περιβαλλοντικά φιλικών τεχνολογιών στο σύντομο μέλλον. Έτσι, μπορεί να επιτευχθεί η στροφή προς μια σταθερή ανάπτυξη χαμηλού άνθρακα. Το Συμβούλιο Τεχνολογίας πρέπει να δημιουργήσει μια σειρά από Προγράμματα Τεχνολογικής Δράσης που θα λειτουργήσουν ως σαφείς παγκόσμιες στρατηγικές, προερχόμενες από ένα μεγάλο εύρος πόρων και προσπαθειών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με σκοπό την συγκεκριμενοποίηση του στόχου. Σε εθνικό επίπεδο, τα Σχέδια Δράσης Χαμηλού Άνθρακα και τα Σχέδια Δράσης Μηδενικού Άνθρακα πρέπει να υποστηριχθούν από τον Στόχο Τεχνολογικής Ανάπτυξης και τα Τεχνολογικά Προγράμματα Δράσης για την επίτευξη των στόχων..

Σχήμα 6. Σύνοψη των διαφορετικών χρονοδιαγραμμάτων

Σχέδια Δράσης χαμηλού Άνθρακα (LCAPs)

Εκπόνηση LCAPs και NAMAs με υποστήριξη (2010)	Τελικά (LCAPs) (2011)	Υλοποίηση (LCAPs) και αξιολόγηση ανα 2 χρόνια	Προσαρμογή NAMAs και (LCAPs) κάθε 5 χρόνια
<ul style="list-style-type: none"> - Πιλοτικά (NAMAs) και (LCAPs) έτοιμα τον Ιούνιο του 2010 - Εφαρμογή των πιλοτικών NAMA εγκαίρως για την απόκτηση εμπειρίας μέσω της πράξης 	<ul style="list-style-type: none"> - Αξιολόγηση επάρκειας των NAMAs (ποσότητα και ποιότητα) - Υποστήριξη για περαιτέρω δράση 	<ul style="list-style-type: none"> - Έτοιμη η απογραφή των εκπομπών και εφαρμογή ανα 2 χρόνια 	<ul style="list-style-type: none"> - Λαμβάνοντας υπόψη παλαιότερες εκπομπές, πολιτικές, ανάγκες προσαρμογής, επιπλοκές για τα LCAPs και υποστήριξη - Αξιολόγηση της προόδου που επιτεύχθηκε κατά τη διάρκεια του προηγούμενου κύκλου υλοποίησης των NAMAs και LCAPs

Σχέδια Δράσης μηδενικού Άνθρακα (ZCAPs)

1η Μαρτίου 2010	Μάρτιος – Σεπτέμβριος 2010	1η Σεπτεμβρίου 2010	1η Ιανουαρίου 2011	31η Μαρτίου 2011	
Τα ανεπτυγμένα κράτη υποβάλλουν τα προσχέδια των ZCAP	Αναθεώρηση και διάλογος επί των προσχεδίων ZCAP	Σχόλια από την αναθεώρηση και το διάλογο	Αποδοχή των ZCAP ή υποβολή τους στο υποστηρικτικό τμήμα	Αποδοχή των ZCAP ή υποβολή τους στο υποστηρικτικό τμήμα	Τα κράτη αναφέρουν κάθε δύο χρόνια την πρόοδο που σημειώνουν στην εφαρμογή του ZCAP και να προετοιμαστούν για την επόμενη πενταετή περίοδο δεσμεύσεων

Διαπραγματεύσεις

2013	2014	2015
Έναρξη των διαπραγματεύσεων για την επόμενη 5-ετή δεσμευτική περίοδο	Επιστημονική αναθεώρηση με βάση τα συμπεράσματα της 5ης Έκθεσης Αξιολόγησης της IPCC	Ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για την επόμενη 5-ετή δεσμευτική περίοδο

Συμπεράσματα

Το νέο Πρωτόκολλο της Κοπεγχάγης και το τροποποιημένο Πρωτόκολλο του Κιότο πρέπει να αποτελέσουν τον πυρήνα της συμφωνίας που θα επιτευχθεί το Δεκέμβριο με συμφωνία επί των κύριων σημείων και με απόφαση ότι η διαδικασία επί των λεπτομερειών θα ολοκληρωθεί μέσα στον επόμενο χρόνο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η επικύρωσή του μέχρι το 2011. Οι περισσότερες αποφάσεις για τις λεπτομέρειες πρέπει να υιοθετηθούν στην επόμενη Συνδιάσκεψη του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές το 2010. Τα βασικά σημεία της συμφωνίας της Κοπεγχάγης παρουσιάζονται παρακάτω:

Η τελική Συμφωνία της Κοπεγχάγης πρέπει να συνδυάζει τη φιλοδοξία με την ισότητα, την άμεση δράση με τη μακροπρόθεσμη βεβαιότητα και το όραμα -σχετικά με όλες τις πτυχές του Σχεδίου Δράσης του Μπαλί- με την ανάγκη για μια νομικά δεσμευτική μορφή μέσα στο πλαίσιο της υφιστάμενης διαδικασίας. Η συγκεκριμένη πρόταση δίνει αυτή τη δυνατότητα, περιγράφοντας ένα νομικό εργαλείο, ένα Πρωτόκολλο της Κοπεγχάγης και τροποποιήσεις στο Πρωτόκολλο του Κιότο. Αυτά περιλαμβάνουν την έννοια ενός παγκόσμιου προϋπολογισμού άνθρακα με βάση τα πιο πρόσφατα ευρήματα της επιστήμης που ορίζουν ποιο είναι το περιθώριο που απομένει για την έκλυση εκπομπών, προκειμένου η παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας να μην ξεπεράσει τους 2°C. Αυτός ο προϋπολογισμός πρέπει να μοιραστεί ισότιμα. Οι βιομηχανικές χώρες πρέπει να αναλάβουν πρώτες την ευθύνη να μειώσουν τις εκπομπές τους και να υποστηρίξουν τις αναπτυσσόμενες στη προσπάθειά τους να ακολουθήσουν μια αναπτυξιακή πορεία χαμηλού άνθρακα και να θωρακιστούν απέναντι στις αναπόφευκτες επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών. Προκειμένου να υπάρξει εμπιστοσύνη ότι οι ανεπτυγμένες χώρες θα εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, η πρόταση αυτή περιλαμβάνει

βραχυπρόθεσμους ποσοτικούς στόχους μείωσης των εκπομπών, στόχους για το 2050, ώστε να επιδεικνύεται η συνεχής μείωση των εκπομπών και ένα σχέδιο που πρέπει να παρουσιάζει τη προσπάθεια κάθε χώρας να μεταβεί σε μια πορεία ανάπτυξης χαμηλού άνθρακα, παρέχοντας ταυτόχρονα την απαιτούμενη υποστήριξη για προσαρμογή, τεχνολογία και τερματισμό της αποψίλωσης των δασών.

Γνωρίζουμε ότι δε θα πετύχουμε χωρίς σημαντικές –από κάτω προς τα πάνω- δράσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες, βάσει αξιολογήσεων για το τι είναι εφικτό, οι οποίες θα συνδυάζονται με ένα στόχο που θα παραπέμπει στην έννοια του διαθέσιμου προϋπολογισμού άνθρακα. Προτείνεται ένας νέος μηχανισμός– ο Οργανισμός της Κοπεγχάγης για το Κλίμα – για να παρέχει την απαιτούμενη υποστήριξη στα σχέδια δράσης των αναπτυσσόμενων χωρών (για τη μείωση των εκπομπών, την προσαρμογή, τη μείωση των εκπομπών από την αποψίλωση των δασών και την τεχνολογία), με βάση μια διαφανή και ισότιμη διοίκηση. Είναι προφανές ότι το νέο Πρωτόκολλο πρέπει να περιλαμβάνει τον κατάλληλο μηχανισμό ή μηχανισμούς προκειμένου να εξασφαλιστεί νέα και επιπρόσθετη χρηματοδότηση.

Η αγορά άνθρακα θα έχει βελτιωμένο ρόλο με τη σημαντική βελτίωση του Μηχανισμού Καθαρής Ανάπτυξης και τη δημιουργία νέων. Η επίβλεψη αυτού του ρόλου, όμως, απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή και για το λόγο αυτό πρέπει να δημιουργηθεί μια Ρυθμιστική Αρχή για την Αγορά Άνθρακα (Carbon Market Regulatory Agency), η οποία θα διασφαλίζει την ποιότητα της αγοράς. Οι μηχανισμοί της αγοράς που σχετίζονται με την αντιστάθμιση των εκπομπών των βιομηχανικών χωρών σε τρίτες χώρες πρέπει να σχεδιαστούν με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην 'κλέβουν' τις φθηνές εναλλακτικές που έχουν οι αναπτυσσόμενες χώρες για μειώσεις των εκπομπών τους.

Το Πλαίσιο Δράσης για την Προσαρμογή πρέπει να είναι ισχυρό και να περιλαμβάνει, όχι μόνο νέα χρηματοδότηση αλλά και μηχανισμούς ασφάλειας, αποζημίωσης και αποκατάστασης.

Η τεχνολογική συνεργασία για τη μείωση των εκπομπών και την προσαρμογή πρέπει να λάβει χώρα άμεσα. Πρέπει, όμως και να καθοδηγείται από ένα όραμα και μια σειρά από μακροπρόθεσμα προγράμματα που θα εξασφαλίζουν ότι θα επιτευχθεί επαρκώς και γρήγορα η διάχυση της τεχνολογίας μέσα σε ένα πλαίσιο «παραχώρησης και προστασίας» για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η νέα συμφωνία πρέπει να βασιστεί στη διαφάνεια και την αυστηρή καταγραφή και επαλήθευση των στοιχείων με έναν τρόπο που θα αντανάκλα τις διαφορετικές δυνατότητες της κάθε χώρας. Η δημιουργία ενός τέτοιου συστήματος θα συμβάλλει στο να γίνουν οι χώρες πιο φιλόδοξες, γνωρίζοντας ότι και οι άλλες χώρες πράττουν το ίδιο. Επομένως, το σύστημα συμμόρφωσης πρέπει να ενισχυθεί.

Επιμέλεια:

Δημήτρης Ιμπραήμ/ Greenpeace

Αχιλλέας Πληθάρας/ WWF

Ντόρα Πετρουλά/ WWF

Σχεδιασμός:

Λένα Καρβουνάκη/ Greenpeace

Ελληνικό Γραφείο Greenpeace
Κλεισόβης 9, 10677 Αθήνα
T: 210-38.40.774 & 5
F: 210-38.04.008
E: gpgreece@diala.greenpeace.org

WWF Ελλάς
Φιλελλήνων 26, 105 58 Αθήνα
T: 210-33.14.893
F: 210-32.47.578
E: support@wwf.gr